

Teclats o lletra lligada?

Pedagogs i mestres
posen a debat si cal
ensenyar cal·ligrafia
a la canalla P. 4-5

Amb
la tribu

La pitjor mare del món

Anna Manso

Canvis

Començo l'any, com el 99,9% de la població, provant de canviar. En el meu cas el gimnàs està descartat (els exercicis cardiovasculars em provoquen depressió) i ja en tinc prou amb les meves caminades setmanals. Jo em centro en aquest difícil exercici de ser progenitora i provo de modificar alguns dels meus usos i costums.

Primera decisió

Decideixo que a fregir espàrrecs la persecució perquè els menors d'edat a càrrec (MEC) es facin el llit. Ho he decidit i per tres segons em mantinc ferma en la meua decisió. Al segon quatre un pensament em burxa el cervell: llavors, creixeran en el caos i el desordre. Perquè si no cal que es facin els llits, per què haurien d'endregar la resta de coses? I llavors quan comparteixin pis no hi haurà qui els aguant, o només aniran a petar amb parelles o companys de pis igual de caòtics i tindran una vida caòtica i tot serà caòtic. M'adono que els meus pensaments comencen a ser patològics i em distrec fent alguna cosa interessant, per exemple, anar a fer-me la manicura.

Quan torno, amb les ungles brillants i glamuroses, pacto amb mi mateixa. D'acord, que no es facin el llit. Si no volen que no se'l facin, però la resta de l'habitació que la tinguin amb serveis mínims d'ordre. Res d'objectes identificats per terra. Res de roba desada eternament sobre la taula. I res de mitjons i joguines de ping-pong dipositades en el vòrtex d'energia xucladora que es forma entre el llit i la paret, o a la prestatgeria allunyada de

PROPÒSITS. Com molts altres, la pitjor mare prepara una llista de canvis per a aquest nou any. N'aconseguirà algun? GETTY

Torno a pactar amb mi mateixa: implantaré el dia de l'ordre. Vaja, allò de fer dissabte

la vista materna. Ho he decidit i al segon sis un altre pensament torna a foradar el meu ànim com un filaberquí. A veure, si no es fan el llit, per què han de tenir les habitacions endreçades? No és poc coherent? ¿La vida caòtica és el millor que els puc oferir? I com que m'estic fent un embolic, torno a pactar amb mi mateixa: implantaré el dia de l'ordre. Vaja, allò de tota la vida de fer dissabte. I els altres dies farem de més i de menys.

Em calmo, tot i que m'esgarrijo només de pensar en el sidral que em

muntaran quan els hi expliqui. Però falta poc perquè tornin d'escola i no em puc distreure esgarriant-me.

Més decisions

Una altra decisió que prenc és apuntar-me a un curs d'interpretació de la Royal Shakespeare Company i aprendre i esforçar-me a fer meua la flegma britànica i interioritzar-la. M'agradaria oblidar els meus rampells mediterranis i prendre-m'ho tot com si fos una aristòcrata anglesa. Els pensaments burxadors malden per interrompre'm, perquè, coi, servidora va néixer a Barcelona, no a Oxford, i tot plegat és una manera de violentar la meua natura, però la tercera decisió que prenc és no fotre ni cas als pensaments sabotejadors, o aquí no hi haurà qui escrigui una llista de canvis com cal.

Tiro milles i amb el subconscient torracollònic silenciati la cosa flueix i puc apuntar a la llista més propostes de canvis: tornar al bon costum de comprar menjar preparat (visca els tetrabrics!) quan el temps lliure és escàs, recuperar el bonic costum d'amagar comandaments a distància diversos, perfeccionar la tècnica de la sordesa voluntària que tinc tan rovellada, i moltes més que no desvelo, perquè ara, en llegir-la, em faig por a mi mateixa i a la meua infinita capacitat d'imperfecció. Tot i així, prometo que ho provaré. Ho provaré. Però sospito que el balanç d'aquí un any no serà brillant, encara que, com que sóc la pitjor mare del món, ves, com a mínim tindrè excusa.

Anna Manso és mare, escriptora i guionista

Fora de classe

Xavier Gual

Mar-i-bel

En les tres classes que vaig anunciar l'obra de teatre que s'havia de llegir, els meus alumnes van entendre la paraula *Maribel*, segurament perquè coneixien alguna senyora que se'n deia. Això em va deixar clar que els conceptes *mar* i *cel* no els havien sentit mai en català i en una mateixa frase. Fins que no ho vaig escriure a la pissarra no ho van pescar. Durant les següents setmanes vam treballar a classe la famosa adaptació musical que Dagoll Dagom va fer de l'obra d'Àngel Guimerà. La proposta per engrescar-los era que a la primavera aniríem al teatre a veure la representació.

Després de llegir l'obra sencera els vaig proposar que fessin un treball en grup per avaluar-los. Els preguntava sobre les diferents adaptacions, la pirateria al Mediterrani i si encara avui existeix conflicte de races i religions. És a dir, si ara el Saïd i la Blanca serien acceptats com a parella a la nostra terra. La meua darrera pregunta sempre va ser la mateixa: ¿si la vostra filla s'enamorés d'un musulmà ho respectaríeu? La majoria van contestar que no ho desitjaven, que aquestes coses millor que no passessin. Jo els insistia en el concepte que l'amor no hi entén ni de races ni de religions, i ells em

deien que sí, però que els seus futurs fills preferirien "que es casessin amb algú com ells".

La inesperada lliçó ens la va donar un dels alumnes marroquins, nascut a Catalunya, quan va dir que li era igual de qui s'enamorés el seu fill o filla, que només volia que fos feliç. És evident que el conflicte que narra Guimerà encara és plenament vigent. Aquesta és la primera part de la meua anàlisi. La segona, després de posar-los nota, va ser quan, abans de les vacances de Nadal, vaig començar a demanar els diners de les entrades per anar a veure l'obra. Molts em van arrufar el nas

i em van dir que allò del teatre era molt car i que "per veure un vaixell que donava voltes tampoc valia la pena". Em van dir a la cara que preferien gastar-se aquells diners comprant roba que anant al teatre. També rondinaven perquè seria molt llarg i tota l'estona cantaven.

Per sort el tema va arribar a casa i alguna mare va alegrar-se'n molt perquè l'havia vist en una de les edicions anteriors... i li havia entusiasmat! Com sempre, si a casa ho valoren ja tenim mitja feina feta.

Xavier Gual és escriptor i professor

Carlos Escudero "Ser pare és un caos"

Carlos Escudero és **guionista, bloguer** i pare del Martí i del Mario, de 4 i 1 any i mig. Viuen al barri de la Verneda, a Barcelona, on ha viscut sempre. Escriu amb èxit el blog 'Un pare com Darth Vader', que trobeu a Criatures.ara.cat. També prepara un llibre i un guió de llargmetratge

FRANCESC ORTEU
FOTO: PERE TORDERA

No vaig sospitar mai que tenir un fill seria tan heavy. Tots tenim un amic cabró que ja ha passat per l'experiència de ser pare i que no t'avis. A mi ningú no em va parlar del postpart de la dona, del còctel d'hormones o de les rebequeries dels nens. Ser pare és un caos.

¿Com comença el teu blog, Un pare com Darth Vader?
Fa un any i mig, quan el segon fill encara era a la panxa, em vaig adonar que jo era un pare desastrós, que no arribava enlloc i que em sentia fatal. De fet, Darth Vader també és molt mal pare perquè deixa la dona quan està embarassada de bessons. Dels pares que surten a les pel·lis, Vader és dels més detestables. Necessitava l'humor per fer una mica de teràpia.

A qui més fas retrets?
Sempre he tingut la sensació que el meu pare hauria pogut fer les coses d'una altra manera, que

m'hauria pogut donar més suport. Però quan tens fills entens que el que vol un pare és el millor per als seus fills i que tot ho fa amb la millor de les intencions. Ara veig que tot és més complicat.

Què t'agradaria copiar del teu pare?
L'amor pel cinema, que és una cosa que sempre vaig veure per casa, amb els avis o els tiets. Tots eren aficionats al súper 8. I després als vídeos beta. Vaig portar el meu fill al cine als dos anys, a veure Pirates, aquella pel·lícula de plastilina.

Què no vols copiar?
Vull ser menys patidor. Quan els veig amb els néts, m'adono que sempre pateixen. No vull que em contagiïn això. I també m'agradaria fer una cosa que no sé si els meus pares van saber fer gaire bé, i és que si el teu fill s'emociona amb algunes coses, anima'l a seguir per aquell camí, tot i que no sempre sigui fàcil. Cal ajudar el fill a trobar allò que l'apassiona. Jo vaig fer mig any de piano i a mi m'agradava molt. Però

com que treia tan males notes els meus pares em van desapuntar de piano per fer-me fer classes particulars. Va ser una llàstima que no em poguessin pagar totes dues coses. M'hauria encantat tocar el piano.

Què et costa fer?
Baixar al parc, per exemple. ¿Saps allò que deia el Cruyff de l'entorn? Doncs un pare també ha de patir un entorn. Sempre hi ha algú que es fica en el que estàs fent. I tant és si són amics, familiars, com algú que et trobes al parc. Sempre ve algú a dir-te que no ho estàs fent bé. Fins al punt que jo he arribat a discutir amb altres pares que em diuen si he de renyar el meu fill o no.

Quin és el repte, ara?
Tenir una mica més de paciència. El gran és un nen d'alta demanda. Sempre et reclama més atenció. Ara amb el petit tinc una relació més intensa perquè just quan va néixer jo em vaig quedar a l'atur. Era administratiu al Registre Mercantil. En canvi la meua dona, que amb el primer estava a

l'atur, ara treballa. Així que jo cuido el petit. Em costa fer-lo dormir al migdia. L'he de passejar amb cotxet pel barri i ja estic fart de passar sempre pels mateixos carrers. Aquesta part de la paternitat és molt pesada. És allò dels dibuixos animats quan corren, que el fons és sempre el mateix. Sento això.

Què cal per ser pare?
Sentit comú, imaginació i humor.

Què aconsellaries?
No obsessionar-se gaire en les normes ni els hàbits.

Explica'm un truc que t'hagi funcionat.
Dur sempre a la butxaca un comodí, és a dir, una lllaminadura. Així el pots subornar en qualsevol moment. Mira, nosaltres anem sovint amb tramvia i em vaig inventar un truc que anomenava "el codi". Consistia a anar al lloc de l'estació on es treuen els bitllets, teclejar un codi en els números, donar un cop a la màquina i fer creure al nen que sortia un xupa-xup. —

El pare que et va matricular

Lluís Gavalrà

Bons propòsits

Assumir que es fa gran. Repassar les divisions de dues xifres i de passada les arrels quadrades. Posar una mica més de resistència als seus suborns en forma de petons. Negar-me a deixar-li començar una nova col·lecció de cromos abans no acaba la que fa. Intentar oblidar els diners invertits en la col·lecció de cromos que d'un dia per l'altre ha passat de moda i oblidarà per sempre més. Dissimular les ganes de menjar-me'l a petons. No dir tan sovint allò tan lleig de "perquè ho dic jo i punt!". Deixar d'emprenyar-lo amb la mania de si ja té novia o encara no. Fer veure que no sé que hi ha una nena de la classe que troba molt guapa. Esborrar alguna de les 583 fotos d'ell que tinc al mòbil. Pensar que no caldrà perquè he perdut el mòbil. Mirar de dissimular el riure quan m'imita o quan em diu que em regalarà una perruca per al meu aniversari. Fer-li entendre que malgrat haver votat encara no som independents. Respectar els cartells de "prohibit passar" que posa a la porta de la seva habitació. Assumir que el Barça li importa una merda. Practicar amb la Wii d'amagat per poder-lo guanyar alguna vegada a algun videojoc i venjar-me d'una punyetera vegada del seu posat foteta cada cop que em fot una pallissa. Portar-lo més sovint a veure els avis. Repassar les capitals de comarca. Reprimir les ganes de protegir-lo de tot, tothora. Buidar del calaix algun dels 856 dibuixos i manualitats que guardo religiosament. Aprofitar el primer dia d'escola per treure les piles al Furby. Recordar cada cop que desafina amb la flauta dels collons les vegades que l'he renyat per no aprendre a tocar cap instrument. Aprendre d'una vegada que "un minut més" vol dir mitja hora més. Repassar una mica d'ortografia. Acompanyar-lo, malgrat que no calgui, cada nit al llit i fer-li un petó de pessigolles abans de tancar el llum. Fer veure que no sento com a mitja nit es cola sota els llençols i s'aferra silenciosament a sa mare. Deixar de negar que, com em diu ell, "em té a la butxaqueta". Demanar-li que reculli les joguines sense fer veu d'enfadat. No enfadar-me quan veig que en deixa alguna per recollir. Veure fascinat com cada dia s'assembla més a sa mare. Alimentar-lo de cançons que m'estimo i esperar que les canti fluixet mentre juga amb els seus Abatons. No deixar mai de sentir-me l'home més poderós del món cada cop que m'agafa la mà al mig del carrer.

Lluís Gavalrà
és cantant

Mentre que Finlàndia opina que la cal·ligrafia no és important i que cal fomentar directament **l'escriptura en teclats**, a Catalunya els pedagogs opinen que aprendre a fer anar les mans, és a dir, **escriure en lletra lligada**, és un procés vital

La cal·ligrafia a debat

Llegir i escriure: la base de tots els aprenentatges

TRINITAT GILBERT

FOTO: CRISTINA CALDERER

Llegir i escriure no és bufar i fer ampolles. Té lloc a l'hemisferi esquerre del cervell i també a la zona encarregada de les funcions cognitives superiors, l'escorça cerebral, que, curiosament, en la història de l'evolució humana és la que es va desenvolupar més tardanament, recorda el professor de pedagogia de la Universitat de Barcelona Enric Prats. Des que la criatura és petita en comença a aprendre. Com? Amb el reconeixement dels sons, que més endavant relacionarà amb unes grafies. "L'aprenentatge formal de l'escriptura a l'escola activarà noves connexions neuronals, i serà quan es posarà en marxa el sistema sensomotor, amb la participació de la mà", afirma Prats.

Així, "l'aprenentatge de la lectoescriptura és un dels més complexos que arriben a fer els humans al llarg de la seva vida, perquè implica processos cognitius, habilitats motrius i mecanismes sensorials, en un tot que combina una base biològica amb referents culturals", resumeix el professor Enric Prats.

I, malgrat la complexitat, a Catalunya, als 6 anys (1r de primària), ja es

demana a les criatures un nivell considerable de comprensió lectora i d'escriptura. "No hi ha cap llei que digui que han de saber llegir abans dels 6 anys. Hi ha molts infants que a aquesta edat encara no estan prou madurs per a tot el que demana aquest aprenentatge", afirma la pedagoga, professora de música, logopeda i professora de la UB Núria Bonet.

Per tot plegat, Bonet sosté que el que cal realment és "dedicar més temps a jugar molt amb les paraules, amb els sons, a distingir un mot llarg d'un de curt, a buscar mots que comencin igual o acabin de la mateixa manera... Cal deixar que els nens ens expliquin les coses, cal cantar i jugar amb els ritmes de les paraules, i descobrir que hi ha sorolls i sons, i contar-los contes, i explicar històries".

Si es fes així, passaria com a la tan referenciada Finlàndia, on la canalla entra a l'escola als 7 anys i als 9 anys ja són els primers en comprensió lectora. Justament ha sigut Finlàndia el país que ha sacsejat la teoria de com ensenyar a llegir i a escriure amb el projecte de promoure'n l'aprenentatge amb el teclat d'un ordinador o una tauleta. "Si els humans deixem

joc. Jugar i experimentar amb les lletres és una fórmula d'èxit per aprendre a llegir i a escriure.

Els experts apunten que el debat bàsic és que la canalla tingui ganes de llegir cada dia

d'aprendre a escriure a mà, la implicació de l'hemisferi esquerre pot cedir espai a altres funcions, que potser ara estan inhibides o són desconegudes", apunta el professor Prats.

Primer, motivació

A l'escola Projecte, a l'avinguda Tibidabo de Barcelona, la pedagoga Carlota Bujons explica que des que les criatures entren a P-3 treballen l'orientació espacial, la discriminació de formes i sobretot sobretot la motivació, perquè només si la canalla hi sent interès aprendrà a escriure i llegir.

Per promoure el més bàsic (llegir-hi la motivació), els professors els llegeixen en veu alta contes i notícies dels diaris, i alhora els fan experimentar amb les lletres a tra-

vés de mil i un jocs, com ara el de fer-los treballar amb lletres físiques, que agafaran amb les mans. "La idea és connectar la lectura amb la vida real", diu Bujons.

I, per a la vida real, és important que els infants sàpiguin desxifrar missatges. Per això els seus aprenentatges passen per activitats diverses, com llegir els rètols dels carrers, intentar posar paraules a les imatges de les vinyetes d'uns còmics, o distingir, pel format, un poema d'una notícia o d'un conte. "És com intentem fer-los crear expectatives, perquè vulguin llegir i escriure".

Sobre el projecte de Finlàndia, Bujons opina que la seva experiència li ha permès veure que, malgrat que es comença per la lletra lligada, a segon de primària totes les criatures saben llegir tot tipus de textos i sense complicacions. "Si comencem a descartar els coneixements que s'han d'ensenyar a l'escola partint de si són ensenyaments que serveixen o no, no anem bé". I encara menys quan després socialment es diu que la canalla té mala cal·ligrafia. "Si fa mala lletra és probablement perquè s'hi dedica poc temps, perquè ara hi ha moltes més matèries al currículum escolar a les

REpte. La Martina i la Carla estan aprenent a llegir. A l'escola Projecte el primer que treballen és la motivació.

quals s'ha de dedicar més hores".

No només per escriure

Per la seva banda, Montserrat Fons i Esteve, mestra i doctora en filosofia i ciències de l'educació, i professora del departament de didàctica de la llengua i la literatura de la UB, afirma que a la universitat ensenyen als futurs mestres a entendre que cada infant aprèn a llegir i a escriure d'una manera única, malgrat que hi ha un patró universal per a les llengües alfabètiques. "Els ensenyem que aprendre a llegir i a escriure està vinculat a les experiències dels infants de comunicar-se i de situar-se davant de la vida".

Fons, que és autora del llibre *Llegir i escriure per viure* (La Galera), sosté que a Catalunya es vetlla per la cal·ligrafia, que és el que Finlàndia vol deixar de promoure per ensenyar a aprendre a escriure mitjançant teclats. "Els mestres ensenyen el domini de la mà i del gest gràfic a través d'activitats artístiques com ara fer fang, retallar,

enfilat, pintar, etc., però no creiem que s'hagi de fer repetint les lletres, perquè això fa confondre escriure amb fer bona lletra". De fet, diu, "tenir un bon domini de la mà és necessari per cuinar, per vestir-se, per acariciar i també (però no només) per escriure", així que la cal·ligrafia vindria a ser necessària per a totes les altres activitats de la vida.

La professora sosté que l'ús del teclat no hauria de ser necessari fins que l'infant no conegui l'escriptura i entengui el funcionament del codi. Mai abans. Un cop ho té assolit, llavors l'ús del teclat, juntament amb la lletra manuscrita minúscula, s'aprendran allora, sobretot perquè "els pals ascendents i descendents de la lletra manuscrita sempre facilitaràn la lectura de tots els tipus de lletres". És més, només quan la mà ha estat treballada, per dir-ho d'alguna manera, és quan l'aprenentatge no necessitarà gaires hores més de dedicació, perquè arribarà sol.

A l'hora de repensar el procés d'ensenyar a llegir

Llegir i escriure El millor mètode

—1
"La millor metodologia per ensenyar-los a llegir i escriure és la que respecta els passos que van fent els infants entre els 4 i els 7 anys".

—2
"Llegir és un procés de comprensió del text en què té tant de pes el desxiframent com la capacitat de fer hipòtesis i inferències".

—3
"Escriure és produir un missatge comprensible per qui l'ha de llegir. Per això cal ensenyar a llegir i escriure a través de situacions reals d'ús de la llengua escrita".

—4
"Perquè els infants prenguin la iniciativa en els seus aprenentatges i no estiguin sempre a l'espera d'algú altre que els diu el que han de fer, cal animar-los a provar de llegir i d'escriure, perquè experimentin, perquè preguntin i contrastin".

Montse Fons, professora

i a escriure, Rafel Bisquerra (www.rafaelbisquerra.com/ca), director del postgrau en educació emocional de la UB, creu que caldria canviar el mètode tradicional (sons i grafies) pel global-analític, perquè llegir frases amb sentit és més motivador que llegir lletres o síl·labes sense sentit: ma, me, mi, mo, mu. "Però cal dir que més de cinquanta anys de recerca no han aconseguit demostrar la superioritat d'un mètode sobre l'altre. Això és perquè és més important la implicació dels mestres que el mètode. La capacitat motivadora del professorat és més important que el mètode".

Per a la criatura, la motivació, com afirmava la pedagoga de l'escola Projecte, Carlota Bujons, és bàsica, coincideix Bisquerra. "El coneixement dels interessos de l'alumnat és el pas previ a l'ensenyament. Un estudiant motivat pot aprendre el que es proposi. Si no hi ha motivació, no hi ha atenció ni aprenentatge. Per això és important desenvolupar l'enllaç entre

motivació, atenció i escolta".

Finalment, la professora honorífica Ana Teberosky conclou que el discurs promogut per Finlàndia "no té cap mena d'importància", perquè el que és essencial de debò és que les criatures sentin la motivació de llegir cada dia de l'any. "I per aconseguir-ho, tots els recursos són útils, els digitals inclosos".

Els pares i els mestres són claus per fomentar la lectura, llegint en veu alta, fent lectures teatralitzades, el que sigui. "I si aels nens se senten atrets pels codis escrits, voldran llegir-los i escriure'n". O al revés, perquè "sovint els nens primer escriuen i després llegeixen".

Teberosky compara aprendre a llegir i a escriure amb anar amb bicicleta. "Regalem una bici a la criatura perquè n'apregui o l'hi regalem quan ja en sap?" Doncs, habitualment, se'ls donen els llibres abans que sàpiguen llegir-los perquè la família i l'escola són les lectures al principi i després ho seran els nens. —

La setena hora

Jaume Cels & Juli Palou

Joan Barril, mestre

Estimat Joan. Les persones que treballen a l'aula de tant en tant rondinen. Rondinen, sobretot, quan algú destraleja en el debat educatiu sense conèixer amb una mica de profunditat el que es cou als centres i per què s'hi cou. Rondinen perquè sembla que la seva veu no tingui importància, davant la veu dels experts de tota mena i positura.

Joan, els que firmem aquest article hem volgut deixar passar uns dies abans de parlar de tu. No hem volgut que la urgència de les paraules ens imposés cap tipus de pressió. Avui, instal·lats ja en una certa distància, ens agrada passar llista de les formes de periodisme que vas conrear i de la gran perícia que vas tenir per situar sempre, en un moment o altre de la graella del teu programa, la veu dels mestres.

Ho feies a Catalunya Ràdio al teu -i nostre- *Cafè de la República*; ho havies fet ja a la COM, aquella mena de ràdio tranquil·la que portava la teva empremta a l'hora de reivindicar tot el que té de bo la humanitat. Als mestres ens vas donar un minut, el minut d'or, com es coneixia a moltes escoles. L'espai es deia *La pissarra*.

Records de dos pissarraires

El vas crear seguint el bon consell de l'Eulàlia Bota, a qui vas dedicar un sentit homenatge. Quanta falta ens feu tu i l'Eulàlia, Joan! Quanta falta ens feu ara que, més que mai, necessitem veus tranquil·les i clares que sobresurtin de la vulgaritat del soroll ambiental. Els dos sotasignats lluïm amb orgull haver estat pissarraires, pissarraires d'en Joan, pissarraires de tothom que volgués escoltar-nos. L'Associació de Mestres Rosa Sensat va publicar un llibre que recollia diverses intervencions. En aquest llibre, tu justificaves l'existència de l'espai amb aquest comentari: "Es tractava de fer saber a la resta dels ciutadans que els mestres formen part de la nostra vida present, però sobretot de la nostra vida futura".

En aquest llibre els pissarraires et vam dedicar una pissarra que mai no es va llegir. Dèiem: "Si el bon mestre és aquell que calla perquè l'altre pugui parlar, Joan Barril és un bon mestre. Si el bon mestre és aquell que valora el poder de la paraula, Joan Barril és un bon mestre".

Doncs tan senzill com això, Joan: moltes gràcies, mestre, per haver exercit aquesta feina des del periodisme. Moltes gràcies per tenir veu i per donar-nos veu.

Jaume Cels és mestre i escriptor i Juli Palou és doctor en filosofia i educador

Adolescència

Musical jove

El talent no hi entén, d'edats

Després d'estrenar amb molt èxit un primer **espectacle només amb menors d'edat**, la companyia Bah Teatre porta a l'escenari el seu segon muntatge

XAVIER TEDÓ

FOTO: BAH TEATRE

Bah Teatre neix arran del viatge de final de curs dels alumnes de l'Institut de Navarres. Amb l'objectiu de recollir diners per finançar el desplaçament, un grup d'estudiants van muntar el musical *La bella i la bèstia*. Les tres funcions i els 600 espectadors que hi van anar van servir per costejar el viatge a Berlín a tots els alumnes del curs. Animats per aquesta fita, l'any següent van portar a l'escenari *El rei lleó*, que va ser el preludi de la primera obra de creació pròpia, *Nens perduts*, que va rebre molt bones crítiques tot i la joventut dels seus integrants, perquè tots eren volgutament menors d'edat.

Aquesta és la singularitat de la companyia, que encara ara té una mitjana de 17 anys, en un cas que no és únic a Catalunya, però sí molt excepcional. "Està formada per nens i joves de 10 a 20 anys que de grans volen ser professionals en aquest sector i aquí el que fan és actuar amb un comportament tan ambiciós com sigui possible", explica el director, David Villareal, que com a alma mater del projecte reconeix que els companys van riure quan va plantejar la possibilitat de fer un musical per recaptar diners per visitar la capital alemanya. El nom de la companyia també és cosa seva. Bé, del seu gos. En record al so gutural que feia i que tots imitaven entre rialles.

Però que no hi hagi adults al grup teatral no està exempt de dificultats. Els aspectes organitzatius són el principal maldecap: "La majoria depenen molt dels pares i és complicat coordinar els horaris i els assajos perquè no tenen cotxe. La inexperiència també provoca que s'hagi de treballar molt més per aconseguir un producte

de molt bona qualitat", apunta Villareal. Per compensar-ho, hi dediquen moltes hores: "Repetim les escenes moltes vegades i som molt autocrítics, convidem gent perquè ens doni la seva opinió i ens critiqui constructivament per millorar posteriorment el projecte".

Aposta pel musical

La precoç agrupació teatral ha optat des del principi pel musical. A l'hora de justificar la tria, el director assenyala que és fruit de la trajectòria personal dels seus integrants i de l'eclecticisme d'aquest estil: "Ja vam començar amb teatre musical, a 4t d'ESO. Trobem que és un gènere que engloba diverses arts i que, a la vegada, també mou diversos temes que l'enriqueixen i el fan més atractiu al públic que no pas un espectacle de dansa o de coral". L'èxit de la seva primera obra, *Nens perduts*, una recreació de Peter Pan, els ha animat a continuar amb

els musicals. Així ho admet Villareal, que subratlla: "Ens ha retroalimentat a llançar-nos a fer un altre musical. Si les coses no haguessin anat tan bé, si la premsa local no s'hi hagués interessat, sense finançament... no tindríem el nom que tenim ara". L'actuació a l'Imagina't de Manresa ara fa dos anys va ser el seu trampolí.

Suport d'un referent

Amb el seu últim muntatge, *Amagat*, han pujat un graó més del seu camí artístic, amb una obra més elaborada en tots els aspectes. El procés d'elaboració d'aquest relat sobre la immortalitat és la demostració palpable que l'exigència ha augmentat: "El text ja de per si va ser molt complicat d'escriure. El vaig portar a un curs de dramaturgia de la Sala Beckett perquè el corregís el Jordi Galceran i allà vam retocar l'estructura i la vam fer més atractiva i dinàmica". La col·laboració amb el dramaturg, inter-

.....
"Repetim les escenes moltes vegades i som molt autocrítics", diu el director, David Villareal

nacionalment conegut per *El mètode Grönholm*, ha resultat més que profitosa. "Seguint el llibre *El guió*, que és la Bíblia dels guionistes, vaig escriure un esborrany i el Galceran el va destrossar, en el bon sentit de la paraula, fent-me una sèrie de suggeriments, com ara eliminar personatges, que van contribuir a millorar-ne el resultat". Un altre canvi

destacat en aquest espectacle és la música: "Com a *Nens perduts*, tota és original, però ara és en directe i això ens ha suposat un repte tècnic molt difícil perquè has de sonoritzar una orquestra de set músics i els micros sense fil de vuit actors". A les dificultats tècniques cal sumar-hi les artístiques perquè, en tractar-se d'un musical, compassar les coreografies cantant en viu no és una empresa fàcil.

El creador de l'obra remarca que ara han decidit fer el pas a cantar en directe perquè a *Nens perduts* tenien 17 anys i ja era prou complicat fer un musical com per sumar-hi els instruments i les veus en viu: "No ens hi vam atrevir perquè era un risc molt elevat per la nostra experiència i coneixements; en canvi, ara sí que ho hem provat".

Oberts al territori

El càsting –amb un centenar d'aspirants– no l'han fet només a Navarres. Ha arribat també a Manresa, en un projecte de comarca. "El nivell que necessitàvem no l'hem trobat a Navarres, que només té 6.000 habitants, perquè necessitàvem actors que dominessin el cant i el ball, i això realment és molt complicat. Trobar un persona que actuï és fàcil, però que alhora canti i balli encara és més difícil, i més si ha d'encaixar amb el perfil del personatge que t'has imaginat", explica Villareal.

Un altre fitxatge de pes ha sigut la coreògrafa Gemma Velasco: "Curiosament va ser ella qui em va proposar fer un musical, però adaptant una obra. A partir d'aquí la cosa va anar evolucionant i s'hi ha acabat involucrant. La Gemma ha estat a l'acadèmia de Cocó Comín i ha donat un punt professional a les coreografies, que ens feia falta". A diferència de l'anterior obra, ara també han advocat per mullar-se amb una explícita crítica social. "En teníem ganes, l'obra és molt clara, és una denúncia de la desigualtat entre rics i pobres al Primer Món; les desigualtats avui són molt més grans".

Amb actuacions programades a Manresa i en altres localitats del Bages i el Berguedà, la jove companyia no es marca fites immediates i, com resa el seu lema, van aprenent a mesura que van fent. ■

A les escoles Thau eduquem en la formació global de les persones

**NOVES
DATES**

PORTES OBERTES

**Dissabte, 17 de gener i
dissabte, 7 de febrer, a les 11 h.**

Vine a veure el nostre projecte.

**Visites personalitzades durant
tot el curs.**

- Fem una escola a mida acompanyant cada alumne/a en l'assoliment de la seva excel·lència.
- Les llengües anglesa i francesa són un valor afegit.
- Proposem aprenentatges significatius i vivencials.
- Estimem el nostre país, les nostres tradicions i la nostra cultura.
- Mantenim una relació directa i continuada amb les famílies.
- Oferim activitats extraescolars, servei d'acollida i de permanències i mitja pensió amb cuina pròpia.

www.iccic.edu

thau escola
Sant Cugat

Av. de la Generalitat, 199-201 - T 93 589 81 08 - thausc@thausc.iccic.edu
Aparcament en el recinte escolar. Bones comunicacions. Transport públic des de Terrassa, Sabadell, Rubí i Sant Cugat del Vallès (FGC).

thau escola
Barcelona

Av. d'Esplugues, 49-53 - T 93 203 03 04 - thaubcn@thaubcn.iccic.edu
Transport públic: Bus 22, 54, 60, 63, 68, 75, 78, 113, JM i EP1 - Metro L3.

Esplais

Espais d'integració

Els esplais es consoliden com a **centres beneficiosos per als infants, les famílies i la comunitat**, sobretot de nouvinguts

PALOMA ARENÓS

FOTO: CRISTINA CALDERER

Molts fa dècades que demostren que són espais d'integració. Primer, amb l'acollida dels fills dels immigrants del sud d'Espanya a Catalunya a les dècades dels 50 i 60, i després amb la dels nouvinguts procedents especialment d'Àfrica i de l'Amèrica Llatina. Són alguns dels esplais catalans més veterans, com el Club d'Esplai Pubilla Cases - Can Vidalet (que pertany tant a l'Hospitalet com a Esplugues de Llobregat), que acaba de celebrar el 35è aniversari, i el Club d'Esplai Bellvitge, que ja en té 45.

Aquest centre, que no tanca cap mes de l'any, va ser la llavor d'un projecte social i educatiu que és Fundesplai (Fundació Catalana de l'Esplai), un dels principals referents

de l'educació en el lleure de Catalunya, l'acció de la qual va arribar, l'any passat, a prop de 200.000 persones.

El Club d'Esplai Bellvitge va néixer el 1969 en aquest barri de l'Hospitalet, quan tot just s'estava construint per allotjar milers de persones vingudes d'arreu d'Espanya. Llavors les condicions urbanístiques i de falta de serveis eren molt deficitàries. En aquell context, un grup de joves van començar fent cinema infantil els diumenges. Poc després, van començar a organitzar colònies i a fer activitats de lleure cada dia en uns soterranis que s'inundaven quan plovia.

Resposta veïnal

El moviment veïnal va aturar la construcció de més habitatges i es va aprovar un pla parcial, l'any 1977, que va reservar espais de zones verdes i

Durant més de 50 anys, els esplais han estat espais d'integració per a nouvinguts

L'esplai té "un impacte positiu en tres àmbits: infants, famílies i comunitat", diu Gómez-Granell

equipaments. Un d'aquests espais va ser un solar per construir un equipament per als infants i els joves. Cinc anys després, el 1982, ja amb la democràcia, es va inaugurar el nou equipament del club amb la cessió del solar de l'Ajuntament, el finançament de la Generalitat i la signatura de convenis amb les dues administracions.

Actualment, l'esplai és una entitat, amb més de 500 infants i joves a l'any, que desenvolupa activitats que van des de les més tradicionals d'esplai, fins a d'altres de centrades en l'àmbit escolar o formatives. L'entitat no tanca cap mes de l'any, perquè a l'agost organitza un casal d'estiu per donar resposta a les necessitats dels infants en situació de vulnerabilitat social. "Tants anys després del seu naixement, aquests esplais veterans continuen tenint un impacte educatiu i social en els infants i les seves famílies. Tenen una funció clarament integradora i els valors originals segueixen sent vigents per les necessitats dels fills dels nouvinguts i dels autòctons en una situació econòmica fràgil", explica satisfet Josep Maria Valls, portaveu de Fundesplai.

Autonomia i confiança

A l'octubre, coincidint amb la celebració del 35è aniversari del Club d'Esplai Pubilla Cases - Can Vidalet, Fundesplai va donar a conèixer un estudi elaborat per l'Institut d'Infància i Món Urbà (CIIMU) que avalua l'impacte d'aquest centre en els seus usuaris. La directora del CIIMU, Carme Gómez-Granell, destaca que la principal conclusió de la recerca és que l'esplai té "un impacte extraordinàriament positiu en tres dimensions: els infants, les famílies i la comunitat. És un triangle virtuós per-

què cada dimensió està connectada i retroalimenta l'altra".

L'estudi posa de manifest dades que avalen la bona feina que es fa als centres d'esplai. En aquest sentit, un 92% de les famílies aprecien que els infants han millorat en autonomia i autoconfiança des que van a l'esplai. Al voltant d'un 80% afirmen que ara són més respectuosos, solidaris, cooperatius i tolerants, i un 53,3% afirmen que han millorat en el rendiment escolar. La investigació resol que l'esplai esdevé un espai d'acollida i de relació de moltes famílies, sovint monoparentals, que permet compartir en millors condicions el repte de la criança i l'educació dels fills.

Pel que fa a l'àmbit familiar, l'estudi recull que un 77% dels enquestats valoren que l'esplai resol un tema de conciliació de la vida laboral i familiar, mentre que un altre 70% destaca els

aprenentatges, hàbits i valors que els seus fills incorporen gràcies al Club d'Esplai Pubilla Cases - Can Vidalet. Unes xifres que es podrien fer extensives a molts altres centres.

Nou equipament

En aquesta línia de treball per als infants amb més necessitats, el barri del Raval de Barcelona compta des del desembre amb un nou equipament d'atenció a la infància i l'adolescència. En aquest cas es tracta del centre socioeducatiu Estel d'Assís de l'Associació Educativa Integral del Raval (AEIRaval), una entitat federada a la Fundació Pere Tarrés. Aquest nou espai està ubicat en els baixos de l'edifici de la seu social del sindicat UGT de Catalunya (a la rambla del Raval, 29) i, a més del sindicat, compta amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i la Fundació Pere Tarrés.

MISSIÓ. L'Esplai de Pubilla Cases i Can Vidalet, a l'Hospitalet de Llobregat, fa 35 anys que treballa per la integració de la canalla del barri. FUNDESPLAI

.....
**L'esplai
aconsegueix
que els infants
millorin la seva
autonomia
i confiança**
.....

**Un 77% de les
famílies valora
que l'esplai resol
un tema de
conciliació
laboral i familiar**
.....

En la inauguració, la regidora del districte de Ciutat Vella, Mercè Homs, va afirmar que “és una sort immensa comptar amb una entitat com l'AEIRaval, que fa una feina tan intensa a favor de la infància i l'adolescència en un barri com el Raval, força estigmatitzat”, i va remarcar que tant o igual d'important que el projecte “és poder comptar amb un espai adequat”.

Maria València, presidenta del Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans de la Fundació Pere Tarrés (MCECC), recorda la llarga trajectòria de l'AEIRaval “treballant amb infants i adolescents els valors de l'educació en el lleure i acompanyant-los en el seu creixement” i explica que aquesta entitat “s'ha convertit en un centre d'acollida per a moltes persones del barri”, mentre que Alícia Ros, presidenta d'AEIRaval, té clar que aquest nou

espai és “el fruit del treball de moltes persones i que ajudarà a millorar la intervenció a través d'un projecte transversal d'atenció a infants d'entre 3 i 16 anys, i també amb les seves famílies”. Ros recorda amb emoció les persones que van lluitar per “complir aquest somni, que suposa una inversió en els ciutadans del futur”.

La nova seu ha ampliat en un 24% el nombre d'infants atesos, així que s'han reduït les llistes d'espera, compta amb espais per al treball individualitzat dels menors i les seves famílies i millora la qualitat i la coordinació dels projectes. —

.....
**Agrupaments i
esplais amb història**
puigimoliner.com
esplaisantmedir.com
esplaispurna.cat
fundesplai.org
peretarres.org
cebellvitge.wordpress.com

Centres com una segona llar

Buscant respostes

—
L'AEIRaval de Barcelona és un dels 21 centres socioeducatius –la major part dels quals reconeguts com a centres oberts– vinculats a la Fundació Pere Tarrés que cada tarda obren les portes en barris amb dificultats per acollir més de 2.500 infants en situació de vulnerabilitat social.

Són espais d'inclusió social, d'aprenentatge i convivència, des d'on els equips de professionals i voluntaris poden detectar carències i donar resposta personalitzada a les necessitats de cada infant. Aquest Nadal, la Fundació Pere Tarrés ha impulsat una campanya de sensibilització i recollida de fons per a aquests centres (encara activa) anomenada *Ajuda'ls a créixer* (www.peretarres.org/ajudals).

Flors de Bach

Eva Bach

Segur que hi ha una manera

En una conferència, una mare em va preguntar què podia fer perquè la seva filla s'acostumés a recollir les joguines. Em va explicar que ella li ofería ajuda i la nena en un primer moment hi col·laborava, però que de seguida se'n desentenia i les acabava recollint sempre la mare sola. I si deixava d'ajudar-la, tampoc se'n ocupava. “No hi ha manera”, va concloure.

El primer que li vaig recomanar és que deixés de dir que no hi havia manera. A vegades els pares correm massa a sentenciar que no hi ha manera quan no ens en sortim amb alguna cosa. I normalment no és cert que no hi hagi manera. Segur que n'hi ha alguna, el problema és que encara no l'hem trobat. Per això és preferible dir: “Segur que hi ha una manera –perquè recullis les joguines o per a altres coses–, i junts la trobarem”. La frase “No hi ha manera” és limitadora, mentre que aquesta altra és potenciadora. D'una banda, conjuga la necessitat d'instaurar l'hàbit amb la confiança que la criatura serà capaç d'adquirir-lo i nosaltres capaços d'ajudar-l'hi. De l'altra, ens obre les portes a pensar i provar possibilitats noves, fins que en trobem una que funcioni. I ens permet fer-ho a pares i fills conjuntament. Nosaltres pensarem maneres i ells també n'hauran de pensar. I les anirem posant en pràctica i comprovant si valen o no.

Sintonitzar emocionalment

Que les acabi recollint la mare sola no és una bona manera, i cal que els ho fem saber. Per trobar una bona manera, hem de començar per sintonitzar emocionalment amb les criatures i reconèixer que recollir les joguines sol ser bastant ingrat. Tenim, doncs, l'opció legítima de recollir-les rondinant i també la d'idear com podem fer-ho més agradable. Per exemple, convertir la recollida en un petit joc o en un pretext per inventar algun petit conte, que pot anar evolucionant fins que la criatura les reculli sola. També podem pensar en com expressarem l'alegria quan acabem o quan la criatura ho faci sola.

Alguns pares objecten que per a això fa falta temps, paciència i imaginació. Segur. Educar requereix aquestes tres virtuts i moltes altres. També la de parlar i pactar serenament les conseqüències de no fer el que toca. Però si trobem una manera d'evitar començar per aquí, molt millor.

Eva Bach, escriptora i pedagoga, aporta reflexions sobre la comunicació entre pares i fills a partir d'una frase que ens ajudi a educar

PROPOSTES. A les biblioteques no només hi ha llibres. Aquí veiem una sessió de música per a la canalla a la Biblioteca Mercè Rodoreda de Barcelona.

Anem a la biblio!

Llocs per llegir i divertir-se

AINHOA BOIX

FOTO: J. PIZARRO / P. TORDERA

Les biblioteques ja no són aquells recintes on el silenci era una norma i els amants de la lectura i els estudiants els seus únics usuaris. Ara els murmuris i riures infantils es colen a les sales plenes de llibres i revistes i les parets, a més de prestatgeries, amaguen una infinitat d'activitats per a tota la família. Ho podem veure gairebé cada dia a la xarxa de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya, però, també, en les que s'estenen pel territori valencià i balear i que, sense ser tan atrevides com les catalanes, aposten per una programació basada en l'animació lectora.

La tendència, com explica la cap de serveis de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya,

Carme Fenoll, va en aquesta direcció: convertir espais tradicionalment reservats a la lectura i al préstec de llibres en llocs vius, oberts a la creació i a l'aprenentatge i en què el ciutadà, independentment de la seva edat i condició social, adquireixi un paper protagonista. Una cosa semblant al que passa en països com Holanda i el Regne Unit, on les biblioteques, a més d'apostar per l'intercanvi de llibres, ho fan per l'intercanvi de coneixements i experiències. O en el que, des de l'any 2011, es coneix als Estats Units com a MakerSpace, un moviment que obre les biblioteques a la creació i a l'experimentació, sobre tot tecnològica.

I, encara que al nostre país queda molt camí per recórrer en aquest sentit, cada vegada és més habitual veure com les biblioteques destinen els seus

recursos humans i materials a aquest fi. D'exemples d'aquest canvi de mentalitat no en falten, a Catalunya. Al costat dels clubs de lectura i els contacontes, trobem altres propostes que s'allunyen dels cànons tradicionals sense perdre de vista l'animació lectora. Des dels tallers sobre art o medi ambient (*Tallers de descoberta*) fins a les audicions didàctiques (*Aperitiuus musicals*) o els espectacles teatrals (*Llibres a escena*) formen part de la programació anual de biblioteques com les de Barcelona.

Una oferta que creix

L'última activitat a incorporar-se a la xarxa de biblioteques és Code Club, una iniciativa que sorgeix de la ment de Mireia Dosil i Sergi Valverde i que, com els tallers anglesos dels quals pren el nom i inspiració, acosta

Contacontes, música i manualitats són propostes habituals a les biblioteques

Es busca fer de les biblioteques espais vius, oberts a la creació i a l'aprenentatge

LLEGIR. Moltes biblioteques promouen activitats de contacontes per aficionar els petits a la lectura.

el llenguatge informàtic als nens d'entre 10 i 12 anys. Ho fa gràcies a la col·laboració desinteressada dels estudiants d'informàtica de la Universitat Politècnica de Catalunya i de la Universitat Oberta de Catalunya, que, amb els seus coneixements i el seu temps, ajuden els xavals a crear els seus propis videojocs. Però, segons Dosil, això no és l'única cosa que fan.

"Els objectius són que els nens vagin a la biblioteca, fomentar l'equitat –és una activitat gratuïta i demanem, a més, que el 50% dels alumnes siguin nens i l'altre 50% nenes– i aprendre a programar no com un fi en si mateix, sinó com un mitjà per fomentar la creativitat i el pensament crític", comenta la responsable de Code Club, que recorda que aquesta activitat està oberta a tot-hom que vulgui endin-

sar-se en l'Scratch i compti amb voluntaris per realitzar-la.

Agendes atapeïdes

Del Code Club també en parla la bibliotecària responsable de la secció infantil i juvenil de la Biblioteca Pública de Tarragona, Immaculada Pujol. Al centre on treballa, com en 20 biblioteques més del territori català, ha sigut una de les moltes activitats que s'han ofertat en l'últim any. L'èxit, segons comenta, ha sigut sonat. Han sigut molts els nanos que cada dissabte acudien a aquest recinte per aprendre a programar videojocs i també els que, gràcies a aquesta iniciativa, entenien la biblioteca com un espai d'oci i aprenentatge.

Gairebé tants com els que, setmana darrere setmana, hi passen per gaudir de *Ballmanetes*, *Rondalla va, rondalla veu* o *Magic tea & Magic tales*, propostes familiars que utilitzen les imatges, els contes tradicionals o l'anglès per fomentar la lectura en els més petits i donar sortida al fons documental d'aquesta entitat.

“Volem acompanyar els pares i els fills en el procés de la lectura. Entenem que és important que s'impliqui el pare per fomentar la lectura des de casa”, explica aquesta bibliotecària, que, a més d'aquestes iniciatives, ens parla d'altres de més noves: els *Laboratoris de lletres i imatges* i *La mar, bressol de contes*. La primera pren com a referència els laboratoris creats a la Biblioteca Roca Umbert de Granollers i advoca per l'experimentació i la creació com a mitjà d'aproximació a la lectura. La segona es fa en col·laboració amb el Museu del Port de Tarragona i té com a objectiu rescatar la tradició marinera de la zona i mostrar-l'hi als nens en forma de contacontes, llibres i tallers. Una tasca educativa que la Biblioteca de Tarragona fa amb altres institucions com el Casal de Joves de Tarragona i el conservatori de la ciutat i que donen com a resultat iniciatives com *Llegendes Urbanes* i *Al compàs dels contes*.

Més tradicionals

Però, ¿i les biblioteques valencianes i balears? ¿Són igual d'actives que les catalanes? Igual d'acti-

ACCIÓ. Gràcies a la iniciativa Code Club, els nens poden endinsar-se en el món de la programació de manera gratuïta dins les biblioteques. CODECLUB

ves, sí, però potser no tan transgressores com les catalanes. Ho admet el responsable de la secció infantil i juvenil de la Biblioteca Pública de València, Néstor Mir, partidari d'un canvi de mentalitat i de manera de fer a les biblioteques del país. “Nosaltres estem treballant des de fa molt de temps per convertir la biblioteca en un espai de reunió més que de lectura. Treballem amb una visió més lúdica de la biblioteca”, explica Mir, un dels responsables que la de València sigui una de les biblioteques més actives del País Valencià.

S'hi fan activitats per als nens i joves de la capital del Túria com *L'hora del conte*, els *storytellings* o contes en anglès, els clubs de lectura i els tallers de manualitats, que componen l'agenda d'un centre que, entre moltes altres coses, destaca per la tasca pedagògica que fa amb els col·legis de la ciutat. Segons explica Néstor Mir, cada dimarts i dijous alumnes de diferents centres escolars de la ciutat es desplacen a la Biblioteca de València per conèixer el fons documental d'aquesta institució i descobrir el seu funcionament. Ho fan amb l'ajuda de Mar Benegas, autora, entre d'altres, del poemari *A lo bestia* i especialitzada en la realització d'activitats infantils.

Unes propostes culturals i lúdiques ben sem-

blants a les que, cada mes, s'ofereixen a la Biblioteca Pública de Palma, de les més conegudes i dinàmiques de les Illes Balears. Així ho indica la responsable de la secció infantil i juvenil, Catalina Guaita. Aquesta professional, menys inclinada a convertir les biblioteques en centres de reunió i intercanvi que el seu homòleg valencià, aposta per una agenda en què la literatura és la protagonista. “No és difícil vincular qualsevol activitat a la lectura perquè hi ha llibres de tota mena”, afirma aquesta bibliote-

cària, que reconeix que la falta de recursos humans i d'espai l'obliguen a reduir les activitats culturals de l'entitat que representa i, sobretot, a desestimar els professionals que podrien enriquir la seva agenda.

De moment, són iniciatives com *L'hora del conte*, els *Dissabtes a colors* –tallers de manualitats relacionats amb la temàtica del mes– i els clubs de lectura les que fan possible que les criatures de Palma vagin a la biblioteca de la ciutat de manera regular i amb un somriure a la cara, i no amb un disgust. —

Les biblioteques es revolucionen

L'entorn també canvia

Que les biblioteques estan canviant és un fet. Ho fan en propostes lúdiques i culturals, però també en arquitectura. Ho comenta la cap de serveis de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya, Carme Fenoll, i ho fa des de la Carles Rahola, la nova Biblioteca Pública de Girona. Es tracta de la segona biblioteca més gran de Catalunya i compta amb 350 punts de lectura, un auditori, 80 ordinadors, aules de formació i espais per a la programació d'activitats. Unes infraestructures que, segons Fenoll, no només garanteixen l'accés a la lectura de grans i petits sinó també a altres modalitats de coneixement com les exposicions, les arts escèniques o les classes d'anglès o informàtica. Fins i tot iniciatives com els MakerSpaces (espais per al disseny i la creativitat) nord-americans, dels quals aquesta professional parla amb especial admiració, hi podrien tenir cabuda. “És important veure les biblioteques com un espai de convivència. I conviure amb diversos interessos i diverses persones de diferents edats també és positiu”.

Famílies... parlem-ne

M. Jesús Comellas

La vida social del pare i la mare

És possible tenir vida personal al marge de la canalla? ¿Ens hem de dedicar en cos i ànima a educar i estar tot el temps que puguem fent coses, jugant i compartint les activitats amb els fills per compensar que hem de treballar? Segurament amb la millor de les intencions s'han donat informacions i recomanacions, massa sovint amb contundència i impaciència, sobre què cal fer per educar correctament la canalla. “Dedicació! –diuen–. Ja se sap, quan tens canalla t'hi has de dedicar”. I no negaré que educar implica dedicació i això vol dir temps. Però també és cert que hi ha altres missatges que han posat èmfasi en com s'està amb la canalla: “No es tracta només de molt temps, sinó de temps de qualitat”.

Potser caldria afegir una petita dosi de reflexió a aquest tema, i incorporar la idea molt defensada que les persones adultes són un model per a la canalla. Per això té força sentit mirar de manera panoràmica com intentem organitzar la família per trobar un equilibri, encara que sigui una mica complicat, entre les obligacions laborals, les domèstiques, l'educació de la canalla i mantenir una vida social amb relacions d'amistat i activitats culturals, algunes de compartides amb la canalla i d'altres pròpies de les persones adultes.

Perquè no hem d'oblidar que això mateix serà el que aniran fent els infants també a mesura que vagin creixent: dedicar-se als estudis, a la feina, a la família i a la seva socialització. Per tant, no té sentit que s'anul·li la vida personal dels adults, les activitats que es poden fer amb la parella o amb amistats individuals, amb interessos comuns o diferents. No és un model apropiat que la canalla vegi que els adults no tenen vida social.

És clar que cal organitzar-se i buscar suport, ja sigui d'altres famílies (compartint la canalla a casa dels uns o dels altres) o buscar jovent (cangurs) que en tinguin cura mentre anem al cinema. I també és important evitar donar a la canalla missatges no creïbles com que tenim feina o anem al metge per justificar la sortida nocturna. Anar al cinema, a passejar o a sopar no ha de provocar cap protesta infantil, sinó que ha de permetre parlar-ne l'endemà i comparar el benestar amb la canalla igual que també se'ls pregunta si s'ho han passat bé quan han fet una activitat fora de casa.

Maria Jesús Comellas és doctora en psicologia i pedagoga

La internacionalització del teatre infantil català

La companyia Xirriquiteula tanca la gira **del seu insòlit espectacle 'Girafes' a l'Iran després de recórrer mig món**

X. TEDÓ

FOTO: XIRRIQUITEULA

Dues girafes i el seu cadell passejant pel mig de la ciutat. Ben a prop, un grup de músics els segueixen compassant els seus moviments sota l'atònita mirada dels vianants. Aquesta és la suggeridora proposta que la companyia catalana Xirriquiteula ha portat a terme els últims mesos en diversos indrets del món conjugant el teatre infantil i de carrer. L'actor Daniel Carreras explica com va sorgir la idea de fer aquest espectacle: "Buscàvem propostes per presentar per a la Cavalcada de Reis de Barcelona i ens va semblar que aquests personatges podrien encaixar per la simpatia que desperten i perquè amb la seva alçada són idonis per actuar al carrer i davant de molta gent".

Tot i que quan van acabar, després de més de tres hores, es van adonar que era una bestiesa que no repetirien perquè estaven morts, les seves girafes no han deixat de voltar món. El surrealisme captiva els espectadors, sorpresos per la tècnica dels artistes, que busquen descobrir una nova manera de veure i viure la ciutat en un espectacle d'alçada i sense paraules adreçat no només a la canalla. Com remarca l'actor, l'objectiu de l'espectacle és que "per un instant l'espai quotidià –el carrer, la plaça, el passeig– esdevingui una cosa diferent, sorprenent el públic i trencant l'ordre lògic de les coses". En aquest sentit, Carreras revela que la posada en escena és tan real que "tothom triga a reconèixer que no són autèntiques girafes", i destaca la complicitat dels infants: "Tenen la saviesa d'entrar en el joc i fer comèdia amb nosaltres".

Un espectacle que a casa nostra adapta diferents formats com a part

de cercaviles populars o rues, perquè "a Catalunya no hi ha tants festivals de teatre de carrer on fer-lo tal com està dissenyat".

Aquest és el motiu que els ha dut a fer les maletes: "Abans de la crisi ja voltàvem arreu del món, i això costa de creure amb tot el que està passant en alguns llocs on ens han contractat. Però no fa gaire vam actuar en ciutats com Damasc, Beirut, Jerusalem, Tel Aviv, Trípoli i Cap Verd. La crisi ens obliga a no deixar de fer mai les maletes".

Trencant fronteres

Amb un estil propi marcat per una acurada plàstica i la constant recerca en els continguts, Xirriquiteula ha recollit innumerable èxits amb els quals van trencant fronteres, tant geogràfiques com artístiques. Fruit d'aquesta internacionalització, la companyia va tancar la gira de *Girafes* a l'octubre a l'Iran en el marc de l'International Theater Festival for Children & Youth que se celebra a la localitat de Hamedan. El director del festival, Payam Dehcordi, justifica la contractació del grup perquè l'objectiu de la programació és acostar diferents tècniques teatrals, basades en la investigació i la innovació de les arts escèniques, per crear un corrent propi de teatre familiar iranià.

Xirriquiteula ha sabut nodrir-se de l'herència del teatre de carrer català i de la llarga tradició de teatre infantil de casa nostra. L'experiència d'actuar en un país culturalment tan llunyà com l'Iran no podria haver sigut més profitosa. El músic Camilo Vernazza ho explica: "Ha sigut un èxit, els ha encantat, han quedat fascinats, van ser molt atents en tot moment i tenien molt d'interès a conèixer el nostre treball i també que veiéssim el que feien les

seves companyies". El que més els ha sorprès, com anota Vernazza, ha sigut "la reacció del públic, sorpresos i ruboritzats en alguns casos i que vivien l'espectacle a través de la càmera de fotos". Les diferències culturals a l'hora d'actuar per diferents continents no han suposat cap obstacle: "Estem molt contents d'haver pogut anar de Singapur fins a Cartagena de Indias, de Seül a Copenhaguen, de Keochang a París. Les girafes són extraordinàries perquè desperten en tothom bon rotllo i molta simpatia, i no hem hagut de canviar la nostra manera d'actuar en funció d'on érem", afirma Carreras.

D'anècdotes, a cabassos. A la Xina els van avisar que passar en xanques per damunt dels nens portava mala sort i van haver d'anar amb cura per evitar-ho. Tampoc obliden moments meravellosos que ja formen part del seu bagatge humà. Una de les situacions més especials la van viure a Veneçuela. Després d'un parell d'hores volant en una avioneta atrotinada van arribar a un poble no gaire gran on l'espectacle va ser l'esdeveniment de l'any. "Al final de l'actuació ens va venir a veure un mestre amb els seus alumnes que havien vingut des d'un poblet perdut a les muntanyes. Tot emocionat i amb llàgrimes als ulls ens va donar les gràcies mil vegades perquè allà mai veien espectacles així", exposa l'actor. I afirma: "A tots ens va colpir molt aquella expressió d'agraïment i vam estar més contents que mai de poder fer aquesta feina".

Els enginyosos espectacles d'aquesta companyia, que ja compta amb més de 25 anys de trajectòria fent teatre de sala i de carrer, potencien la internacionalització de les arts escèniques catalanes. —

El Racó de les Criatures

Per posar anuncis en aquesta secció o al suplement Criatures, contacteu amb: Dolors Cifuentes Pérez- dcifuentes@ara.cat - Tel. 932 029 595

MIQUELRIUS
www.miquelrius.com

SIGUES ORIGINAL,
regala **Cavall Fort!**

I, per als més petits,
el tataro!

Ara pots trobar la CAPSA REGAL DE LA SUBSCRIPCIÓ a les llibreries i botigues especialitzades.

A la capsa hi trobaràs:

- ▶ El codi per a activar la subscripció
- ▶ Un exemplar d'obsequi
- ▶ Una motxilla
- ▶ Una xapa

Edicions Cavall Fort, S. L. Telèfon: 932 186 220 www.cavallfort.cat

VINE A LES TEVES
BOTIGUES CÓNDROR
DE CATALUNYA
I TRIA ENTRE
MÉS DE 60 COLORS
DIFERENTS
DE LEOTARDS

CÓNDOR

Botiga Online

Cóndor BARCELONA, C/ Bonafina, 207. Tel: 93 348 37 21
Cóndor GIRONA, C/ Santa Clara, 8. Tel: 972 20 51 07
CND Complementis Modest de Reix, C/ Major, 25. Tel: 430 57 67 09

saT!

SAT! Teatre
Neopàtria 54, Barcelona
T. 93 345 79 30

Venda d'entrades:
Online (www.sat-teatre.cat)
i a la taquilla del teatre
(1 hora abans de l'espectacle)

L'endrapasomnis
Cia. Teatre al detall

GENER
10, 11, 17, 18,
24, 25

A partir de 3 anys
Amb la música en directe
de la Tresca i la Verdesca!

Els esquimals

Brrrr! Quin fred que fa aquests dies, oi? Doncs si fossis esquimal, et semblaria que fa calor i tot. Aquests habitants de les zones àrtiques estan acostumats a les temperatures extremes, i han adaptat els seus costums al fet de viure sempre envoltats de neu i gel. Vols saber com s'ho fan?

Qui són els esquimals?

Els esquimals són els habitants de les regions àrtiques de Groenlàndia, el Canadà, els Estats Units i Sibèria. Saps on paren? Mira un mapa, i veuràs que habiten les regions més fredes del planeta.

Keepers of climate change

The Inuits are eye witnesses of climate change. They say the ice is melting and temperatures are changing.

Com és un poble esquimal?

La població esquimal és molt dispersa. Això vol dir que viuen molt separats els uns dels altres. Els pobles més grans poden tenir fins a 5.000 habitants. En aquests hi ha escola, i fins i tot hi pot haver camins que els comuniquin amb pobles pròxims. Bona part dels serveis, com ara l'assistència mèdica o l'abastiment dels aliments, es fan per aire. És la manera més ràpida!

Esquimals no, inuits

En realitat els agrada més que els anomenin *inuits*, perquè la paraula *esquimal* els sembla pejorativa, ja que significa "menjadors de carn crua".

Dins d'un iglú s'hi està calent?

En realitat no. Però almenys s'hi passa menys fred que a la intempèrie. El secret dels iglús és el material amb què es fan: la neu. És una gran aïllant, perquè no deixa entrar el fred de fora ni deixa marxar la calor de dins. Els esquimals forren l'interior de les parets dels iglús amb pells d'animals, i encenen estufes o focs. Així aconseguixen que a dins de l'iglú no hi faci tant de fred com a l'exterior. No poden treure's les jaquetes, però almenys no es queden glaçats!

Vocabulary

Beard: **barba**
 To drop: **caure, baixar**
 To freeze: **glaçar-se**
 To reach: **arribar, abastar**
 Minus: **per sota**
 Crops: **conreus**
 Meat: **carn**
 Keeper: **guardià**
 Climate change: **canvi climàtic**
 To melt: **fondre's**

Saps fer petons d'esquimal?

Quan ens freguem els nassos amb suavitat diem que ens fem un petó d'esquimal. Però en realitat quan els inuits volen mostrar afecte no es refreguen el nas, sinó que es fan un *kunik*. Per fer un *kunik* has d'acostar el nas i el llavi superior a la galta de l'altra persona i respirar. Però atenció, el *kunik* només es fa entre familiars o persones que es coneixen molt. Si mai et presenten un esquimal, ja estàs avisat!

Grans caçadors

El poble esquimal és un poble caçador. De les preses ho aprofiten tot. Es mengen la carn, es fan vestits amb la pell i amb les dents o les banyes fan peces d'artesanía o eines. T'imagines què en fan, dels ossos? Juguines per a la canalla!

Uns vestits molt calentons

El més important per a un inuit és no passar fred. Per això els vestits tradicionals es fan amb la pell dels animals, que és alhora calenta i impermeable. I perquè es calfi encara més, la confeccionen de manera que el pèl de la bèstia quedi per dins.

Extreme temperatures

In some Arctic areas temperatures can reach minus 55 °C. So Inuit people cannot grow crops and, therefore, mostly eat meat.

Com s'ho fan per escalfar les cases?

Els esquimals fan cabanes de fusta o pedra i les recobreixen amb torba o neu. Per estar-hi ben calentons fan servir estufes, que escalfen gràcies al greix de foca o de balena. També construeixen iglús, sobretot quan van de cacera i han de passar dies fora de casa.

Men without beards

Most Inuit men do not have beards. So, when the temperatures drop, it does not freeze.

SIGUES ORIGINAL,
regala **CaVaLL
ForT!**

I, per als més petits,
el tataro!

**Ara pots trobar la CAPSA REGAL
DE LA SUBSCRIPCIÓ
a les llibreries i botigues
especialitzades.**

A la capsa hi trobaràs:

- ▶ El codi per a activar la subscripció
- ▶ Un exemplar d'obsequi
- ▶ Una motxilla
- ▶ Una xapa

